

Lärrarhandledning

Barnrättsboken

Syfte

Ambitionen med Rafikis barnrättsbok är att den ska vara ett verktyg för ökad kunskap om barns rättigheter och om barns vardag runt om i världen.

Bakgrund

Bakgrunden till Rafikis barnrättsbok är att [Erikshjälpen](#) och [IM – Individuell Människohjälp](#) ger ut Rafikis tidning. Under två år har vi gjort temanummer som kopplats till olika artiklar i barnkonventionen. Vi har dels tryckt tidningar och dels lagt det på Rafikis webb. Det kommer hela tiden nytt material och det gamla försvinner underst på en hylla men vi tyckte att materialet var för intressant för att glömmas bort.

Då kom tanken: Vi sätter ihop det till en liten bok! Enkelt – alla artiklarna är ju redan klara. När redaktionen valde bland alla berättelser och kopplade ihop dem med barnkonventionen på nytt så passade det inte som vi tänkt. Det har blivit en del redigeringar i artiklarna för att få plats. Barns vardag är inte uppdelad i sektorer utifrån barnkonventionen. I Rafikis tidning kan det vara flera olika barn som kopplas till samma artikel i barnkonventionen. Här i barnrättsboken får vi plats med en berättelse. Och en del berättelser passar till många artiklar.

”För alla barn i alla länder”. Barnkonventionen gäller alla barn. Rafiki har stött på en tolkning som många barn gör: ”Om inte alla barn i ett land går i skolan så betyder det att barn där inte har samma rättigheter.” För de går ju uppenbarligen inte i skola – då gäller inte allas rätt till utbildning. Konsekvensen blir att vid jämförelse mellan länderna så uppfattar barn att det är olika rättigheter i olika länder. Därför tycker vi det är viktigt att slå fast: ”För alla barn i alla länder”.

Struktur

Huvudtanken är att varje uppslag har en artikel ur barnkonventionen som tema. Några artiklar har fått större plats. Det börjar högst upp till vänster med en grön ruta om artikeln och en boll med konventionstexten. Sedan kommer en intervju med något barn och en del bilder. Temat avslutas med en ”Fundera på”-ruta längst ner till höger.

Vi har inte tagit med alla artiklar ur barnkonventionen. Hela konventionen finns i slutet i en kortvariant. Där står också en sidhänvisning till den sida i boken som handlar om den artikeln.

Lektionsidé

Jobba med en artikel i taget. Om du tar flera lektioner kan du starta med de fyra huvudprinciperna i konventionen.

Du kan beställa barnrättsboken till dina elever. Du kan också använda pdf eller en bläddringsbar fil som finns på rafiki.se/barnrattsboken. Det fungerar för storbild i klassrummet.

1. Läs om artikeln i den gröna rutan. Själva konventionen finns i bollen. Se till så att eleverna har förstått innehållet. Observera att vi förenklat konventionstexten. Du kan kolla [originaltexten](#) om du vill vara säker på att få med alla delarna i artikeln.
2. Presentera barnet som är intervjuat för eleverna. Läs berättelsen. Hjälp eleverna att jämföra med sin egen vardag. Välj att poängtera likheterna. Använd bilderna till att diskutera vad det är som gör att man ser att det är en skola eller ett hem. Fundera över hur barnkonventionens artikel ska påverka barns liv på den plats ni läst om och på er egen ort.
3. Arbeta med "Fundera på"-frågorna.

Det finns korta filmklipp till en del av uppslagen. Länkat direkt från den bläddringsbara filen.

Varje artikel ur barnkonventionen är värd en egen fördjupning. Lektionsförslag till det arbetas fram under våren 2015. Det är lektionsförslag, övningar, arbetsblad och länkar till fler berättelser om barn som anknyter till temat. www.rafiki.se

Koppling till läroplanen

2.1 Normer och värden

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv

Kursplaner

I olika lektionsförslag på Rafikis webb finns kopplingar till kursplaner i flera ämnen. Ur centralt innehåll Samhällskunskap:

I årskurs 1-3

Grundläggande mänskliga rättigheter såsom alla människors lika värde samt barnets rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen).

I årskurs 4-6

- De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.
- Ekonomiska villkor för barn i Sverige och i olika delar av världen. Några orsaker till, och konsekvenser av, välstånd och fattigdom.

I årskurs 7-9

- De mänskliga rättigheterna inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Deras innebörd och betydelse samt diskrimineringsgrunderna i svensk lag.
- Olika organisationers arbete för att främja mänskliga rättigheter.
- Hur mänskliga rättigheter kränks i olika delar av världen.

Om Rafiki

Rafiki är swahili och betyder kompis.

Rafiki är en utbildningssatsning från Erikshjälpen och IM, Individuell Människohjälp. Under 2013-15 har Rafiki nedanstående mål:

Ökad kunskap, bland elever och pedagoger, i Sverige om barns rättigheter och globala utvecklingsfrågor. Ökad förståelse för andra människors situation och kunskap om hur man som enskild kan bidra till en hållbar utveckling där dessa rättigheter respekteras.

Kontakt: rafiki@rafiki.se. Ytterligare kontaktinformation finns på www.rafiki.se